

Popularnonaukowe streszczenie projektu

Kategoria oficerów określanych jako „trybuni” („tribunus” – „tribuni”), wg rzymskiej tradycji, miała się pojawić już w okresie królewskim. W V wieku p.n.e. tzw. „trybuni klanowi” zostali zastąpieni przez trybunów wojskowych, których na ten urząd wybierało zgromadzenie trybusowe (*vide* *tribuni militum a populo-comitia tributa*), lub których wyznaczali rzymscy dowódcy (konsulowie, pretorzy) z własnej inicjatywy (*vide* *tribuni militum rufuli*). Obowiązujący w okresie republiki podział społeczeństwa rzymskiego oparty na cenzusie był punktem wyjścia nie tylko, jeśli chodzi o procedurę rekrutacji szeregowych legionistów, ale i obsadę określonych urzędów i stanowisk wojskowych. Rangę trybuna wojskowego (*the military tribun*) otrzymywali przedstawiciele zarówno warstwy ekwicznej (*ordo equester*), jak i synowie senatorów. Niejako w sposób dwutorowy, o czym już wspomniano, przebiegała procedura nominacji na to stanowisko (*vide* *lex Atilia Marcia - lex de tribunis militum senis a populo creandis - lex Sempronia*). W okresie wojen domowych - od drugiej połowy I wieku p.n.e. – w coraz większym stopniu awans na oficera w randze trybuna wojskowego w legionach oraz promocję na trybuna kohorty w „*cohors praetoria*” (*tribunus cohortis praetoriae*) zaczęli otrzymywać byli centurionowie (*ex-centurions*) w tym szczególnie dawni „*primipilares*”. I choć w okresie cesarstwa wciąż obowiązywał w Rzymie podział społeczeństwa oparty o cenzus, to głos decydujący, jeśli chodzi o przynależność do „*ordo equester*” - a w konsekwencji i w sprawie nominacji na stanowisko oficera w randze trybuna w legionach i w jednostkach należących do tzw. garnizonu Rzymu – będzie miał *princeps*.

W planowanej monografii Autor zamierza przedstawić proponowany temat między innymi pod kątem następujących zagadnień: oficerowie w randze trybunów w armii rzymskiej w okresie schyłku republiki /ich status i pochodzenie, warunki i czas trwania służby, funkcje, zadania i przywileje/; wojskowi trybuni w legionach i jednostkach garnizonu stolicy w dobie cesarstwa /charakterystyka *tribuni laticlavii*, *angusticlavii*, *tribuni cohortium* - ich rekrutacja i status, pochodzenie, warunki służby, zakres otrzymywanej władzy, wykonywane zadania, relacje interpersonalne na szczeblu jednostek wojskowych i z osobami spoza armii, miejsce rangi trybuna w ramach „*militiae equestres*”, wpływ na karierę trybunów wojskowych polityki personalnej cesarzy rzymskich, kariery byłych trybunów wojskowych po zakończeniu służby czynnej/.

Realizacja projektu zakłada wnikliwą i szczegółową krytykę źródeł historycznych. Poszczególne kwestie związane z tematem autor zamierza przeanalizować wykorzystując wszelkie dostępne ku temu źródła. W ramach analizy poszczególnych zadań będą wykorzystywane teksty literackie, epistolograficzne, materiał epigraficzny, źródła papirologiczne oraz teksty prawnicze.

Jedynie wszechstronna analiza wymienionych źródeł daje szansę na krytyczne, rzetelne i szczegółowe przyjrzenie się zagadnieniom wskazanym w temacie proponowanego projektu.